

**Tiszaöldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének
43/2014.(XII.19.) önkormányzati rendelete¹
az egyes helyileg védett építményekről és természeti értékről**

Önkormányzati Rendeletek Tára

Dokumentumazonosító információk

Rendelet száma:	43/2014.(XII.19.)
Rendelet típusa:	Alap
Rendelet címe:	az egyes helyileg védett építményekről és természeti értékről
Módosított rendelet azonosítója:	35/2004.(III.30.) (hatályon kívüli), 14/2007.(VII.09.) (hatályon kívüli)
Rendelet tárgykódja:	D4
Tárgykód megnevezése:	Építészeti értékek védelme
Kihirdetés dátuma:	2014. december 19.
Hatályba lépés dátuma:	2014. december 20.
Dokumentum készült:	2014. december 19.

¹ Egységes szerkezetbe foglalva a módosítást tartalmazó 12/2016. (VII.21.) önkormányzati rendelettel 2016. július 22-i hatállyal.

**Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének
43/2014.(XII.19.) önkormányzati rendelete²
az egyes helyileg védett építményekről és természeti értékről**

A Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 6/A § (1) bekezdés aa) alpontjában és 57. § (2) bekezdésében meghatározott feladatkörében, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 57. § (3) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. Helyi védelem alatt álló értékek

1. § Helyi védelem alatt álló értékek:

- a) Tiszaföldvár Kossuth Lajos út 101. szám (hrsz: 257) alatti ingatlanon található épület (“Kossuth ház”).
- b) Tiszaföldvár Kossuth Lajos út 2. szám (hrsz: 188) alatti ingatlanon található lakóépület (“szabadkéményes ház”).
- c) A tiszaföldvári 73 hrsz-ú közterületen található 266 m fűrásmélységű, nem működő ártézi kút.
- d) A tiszaföldvári 73 hrsz-ú közterületen található vízmedence.
- e) A tiszaföldvári 73 hrsz-ú közterületen található kocsányos tölgy.
- f) A tiszaföldvári 73 hrsz-ú közterületen található Kossuth Lajost ábrázoló köztéri szobor.
- g)³ Tiszaföldvár, Bajcsy-Zsilinszky út 2. szám (hrsz: 1) alatti ingatlanon található épület (Polgármesteri Hivatal) Kossuth térrel határos homlokzata.

2. Záró rendelkezések

2. § E rendelet a kihirdetést követő napon lép hatályba.

3. § E rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK. irányelvbe ütköző rendelkezést nem tartalmaz

4. § (1) Hatályát veszti az egyes helyileg védett építményekről és természeti értékről szóló Tiszaföldvár Város Önkormányzatának 35/2004.(III.30.) ÖR rendelete.

(2) Hatályát veszti Tiszaföldvár Kossuth Lajos út 2. szám (hrsz: 188) alatti lakóház, úgynevezett „szabadkéményes ház” helyi védelem alá helyezéséről szóló Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2007.(VII.09.) Önkormányzati rendelete.

Tiszaföldvár, 2014. december 18.

Hegedús István s.k.
polgármester

Hajós Attiláné Dr. Szlama Katalin s.k.
címzetes főjegyző

² Módosította a 12/2016. (VII.21.) önkormányzati rendelet 2016. július 22-i hatállyal.

³ Kiegészítette a 12/2016. (VII.21.) önkormányzati rendelet 2016. július 22-i hatállyal.

Egységes szerkezetbe foglalva a módosítást tartalmazó 12/2016. (VII.21.) önkormányzati rendelettel 2016. július 22-i hatállyal.

Tiszaföldvár, 2016. július 20.

Hajós Attiláné Dr. Szlama Katalin
címzetes főjegyző

Általános indokolás

E rendelet célja, hogy Tiszaföldvár Város településképe és történelme szempontjából meghatározó épített és természeti értékeket védelem alá helyezze a település építészeti és természeti örökségének, jellemző karakterének a jövő nemzedékek számára történő megóvása érdekében.

Korábban ezen értékeket az egyes helyileg védett építményekről és természeti értékről szóló Tiszaföldvár Város Önkormányzatának 35/2004.(III.30.) ÖR rendelet és Tiszaföldvár Kossuth Lajos út 2. szám (hrsz: 188) alatti lakóház, úgynevezett „szabadkéményes ház” helyi védelem alá helyezéséről szóló Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2007.(VII.09.) Önkormányzati rendelete helyezte védelem alá.

A rendelet felülvizsgálatát a rendelet hatályba lépése óta bekövetkezett jogszabályváltozások (Alaptörvény, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény, a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009.(XII.14.) IRM rendelet) tették szükségessé.

A rendelet megalkotására felhatalmazást adó jogszabály: az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény. (továbbiakban Étv.) 57.§ (3) bekezdése:

„57.§ (3) A helyi védetté nyilvánításról vagy annak megszüntetéséről, továbbá a védettséggel összefüggő korlátozásokról és kötelezettségekről és támogatásokról a települési önkormányzat rendeletben dönt.”

A feladatkört az Étv. 6/A. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja illetve az Étv. 57. § (2) bekezdése határozza meg:

„6/A. § (1) E törvényben meghatározott feltételek teljesülése esetén - jogszabályban meghatározott körben és az ott meghatározottak szerint -

a) a települési önkormányzat

aa) elláthatja az épített környezet helyi védelmét, a helyi építészeti értékek védelmét,”

„57. § (2) A helyi építészeti örökség értékeinek feltárása, számbavétele, védetté nyilvánítása, fenntartása, fejlesztése, őrzése, védelmének biztosítása a települési önkormányzat feladata.”

A környezet változásai elsősorban az építészeti örökség azon részét veszélyeztetik, amelyek nem állnak sem nemzetközi, sem országos (műemléki) védelem alatt, így fennmaradásuk védelem nélkül alig biztosítható.

Az építészeti örökségnek azok az elemei, amelyek értékük alapján nem részesülnek országos egyedi műemléki védelemben, de a sajátos megjelenésüknél, jellegzetességüknél, településképi vagy településszerkezeti értéküknél fogva a térség, illetőleg a település szempontjából kiemelkedők, hagyományt őriznek, az ott élt emberek és közösségek munkáját és kultúráját híven tükrözik, a helyi építészeti örökség részét képezik.

Az önkormányzat a település adottságait figyelembe véve maga dönti el, rendelkezik-e olyan települési, építészeti, táji, természeti értékkel, amelyeknek fenntartása, fejlesztése a helyi közösség számára fontos.

A település felismert, védendő értékeiről az önkormányzat az Étv. 57. § (3) bekezdése alapján külön rendeletben dönt:

A tárgykör nem tartozik az Európai szabályozási hatáskörbe, a rendeletnek a közösségi alapelveknek való megfelelés szempontjainak kell megfelelni.

Legfontosabb alapelvek: a meghallgatáshoz való jog, a hatékony jogi felülvizsgálat elve, az egyenlőség és egyenlő elbánás elve, a diszkrimináció tilalma, az igazságosság és méltányosság elve, a visszaható hatály tilalma, a jogbiztonság és előreláthatóság elve, az arányosság elve, az emberi jogok védelme, a jóhiszeműség elve, a kölcsönös elismerés elve, a közvetlen hatály elve, a közvetlen alkalmazhatóság elve, a négy gazdasági alapszabadság biztosítása és megengedhető kivételek elve, a verseny torzításának tilalma.

A rendelet a közösségi alapelvekkel ellentétes szabályozást nem tartalmaz.

Részletes indokolás

A rendelet 1. §-ához:

Tiszaföldvár város közigazgatási területén található védett értékek felsorolását tartalmazza. Ezen védett értékek a korábban hatályon kívül helyezett 11/2002. (IV.3.) ÖKT számú rendelet, a most hatályon kívül helyezendő az egyes helyileg védett építményekről és természeti értékről szóló Tiszaföldvár Város Önkormányzatának 35/2004.(III.30.) ÖR rendelet és Tiszaföldvár Kossuth Lajos út 2. szám (hrs: 188) alatti lakóház, úgynevezett „szabadkéményes ház” helyi védelem alá helyezéséről szóló Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2007.(VII.09.) Önkormányzati rendelete alapján 2002. április 2. óta állnak helyi védelem alatt.

A rendelet 2. §-ához:

A rendelet hatályba lépésének szabályát tartalmazza.

A rendelet 3. §-ához:

Jogharmonizációs záradékot tartalmazza.

A rendelet 4. §-ához:

A hatályát veszítő jogszabályok megnevezését tartalmazza.

Hatásvizsgálat

1. A rendeletervezet társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásai

A rendeletben alapján megvalósul Tiszaföldvár Város településképe és történelme szempontjából meghatározó épített és természeti értékek védelme, a település építészeti és természeti örökségének, jellemző karakterének a jövő nemzedékek számára történő megőrzése, megóvása. A védelem alá helyezés jellemzően – a „szabadkényes ház” kivételével – önkormányzati tulajdont érint. Az önkormányzat a védett értéket rendszeresen karbantartja.

2. A rendeletervezet környezeti és egészségi következményei

A rendeletben foglaltak végrehajtásának nincsenek káros környezeti és egészségi következményei.

3. Adminisztratív terheket befolyásoló hatások

A védett értékekről nyilvántartást kell vezetni. A nyilvántartás vezetésével az adminisztratív terhek nem nőnek.

4. A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei

A jogalkotás elmaradásával az építészeti örökségnek azok az elemei, amelyek értékük alapján nem részesülnek országos egyedi műemléki védelemben, de a sajátos megjelenésüknél, jellegzetességüknél, településképi vagy településszerkezeti értéküknél fogva a térség, illetőleg a település szempontjából kiemelkedők, hagyományt őriznek, az ott élt emberek és közösségek munkáját és kultúráját híven tükrözik, a helyi építészeti örökség részét képezik, örökre elveszhetnek.

5. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti és pénzügyi feltételek

A rendeletben foglaltak végrehajtásához szükséges szervezeti feltételek rendelkezésre állnak. Az Étv. 6/A § (3) bekezdése alapján a települési önkormányzat az építésügyi feladatát a helyi rendeletei megalkotásával és önkormányzati főépítész közreműködésével látja el.

Tiszaföldvár Város Polgármestere
Tiszaföldvár, Bajcsy-Zs. út 2., Pf.: 56.
Telefon: 56-470-017/56. Fax: 56-470-001

Előterjesztés
az egyes helyileg védett építményekről és természeti értékekről szóló önkormányzati
rendelettervezet jóváhagyására.

Tisztelt Képviselő-testület !

A környezet változásai elsősorban az építészeti örökség azon részét veszélyeztetik, amelyek nem állnak sem nemzetközi, sem országos (műemléki) védelem alatt, így fennmaradásuk védelem nélkül alig biztosítható.

Ezen védett értékek a korábban hatályon kívül helyezett 11/2002. (IV.3.) ÖKT számú rendelet, a most hatályon kívül helyezendő az egyes helyileg védett építményekről és természeti értékekről szóló Tiszaföldvár Város Önkormányzatának 35/2004.(III.30.) ÖR rendelet és Tiszaföldvár Kossuth Lajos út 2. szám (hrs.: 188) alatti lakóház, úgynevezett „szabadkéményes ház” helyi védelem alá helyezéséről szóló Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2007.(VII.09.) Önkormányzati rendelete alapján 2002. április 2. óta állnak helyi védelem alatt.

A rendeletek felülvizsgálatát és új rendelet megalkotását a bekövetkezett jogszabályváltozások (Alaptörvény, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény, a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009.(XII.14.) IRM rendelet) tették szükségessé.

A rendelet megalkotására az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 57. § (3) bekezdése adja meg a felhatalmazást.

Kérem a rendelettervezetet megvitatni és jóváhagyni szíveskedjenek.

Tiszaföldvár, 2014. december 4.

Tisztelettel:

Hegdús István sk.

Általános indokolás

Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete megalkotta az egyes helyileg védett építményekről és természeti értékről szóló 43/2014.(XII.19.) önkormányzati rendeletet (továbbiakban Rendelet).

A Rendelet kiegészítésre került a város településképe és történelme szempontjából meghatározó épített érték, a Polgármesteri Hivatal Kossuth térrel határos homlokzatának védelem alá helyezésével.

Az épületegyüttes földszintes épülete 1890-ben épült meg. Ez volt az egykori főszolgabírói hivatal, jelenleg a Műszaki és az Adó osztály működik itt. Az új községháza 1901-ben épült, a neoklasszicista-szecessziós stílusú épület avatására 1902. január 11-én került sor.

A Polgármesteri Hivatal épülete Tiszaföldvár egyik legszebb külső homlokzattal rendelkező épülete, amelyet sikerült megőrizni eredeti állapotában az elmúlt száz év során. Az épület energetikai korszerűsítésére pályázatot kíván benyújtani az önkormányzat. A külső határoló szerkezetek szigetelése a homlokzat jellegének megváltozását eredményezné, ezért a védettség alá helyezéssel a pályázat kiírása szerint mentesülhet az épület az utcafronti homlokzat szigetelése alól.

Részletes indokolás

A rendelet 1. § - ához:

A rendelet 1. §-a kiegészítő módosító rendelkezést tartalmaz, amely megnevezi a helyi védelem alá kerülő értéket.

A rendelet 2. § - ához:

A rendelet 2. §-a hatályosulási szabályt tartalmaz.

A rendelet 3. § - ához:

A rendelet 3. §-a e módosító rendelet hatályon kívül helyezését tartalmazza.

Előzetes hatásvizsgálat

A tervezett jogszabály módosítások várható következményei:

I. Társadalmi, gazdasági, költségvetési hatás

A Rendelet módosításával megvalósul Tiszaföldvár Város településképe és történelme szempontjából meghatározó épület megóvása. A védelem alá helyezéssel megoldhatóvá válik az épület energetikai korszerűsítése során az építészeti értékeinek megőrzése.

II. Környezeti és egészségügyi következmények

A rendelet módosításának nincsenek káros környezeti és egészségügyi következményei.

III. Adminisztratív terheket befolyásoló hatások:

A védett értékekről nyilvántartást kell vezetni. A nyilvántartás vezetésével az adminisztratív terhek nem nőnek.

IV. A jogszabály megalkotásának szükségessége, elmaradásának várható következményei

A rendelet kiegészítésével lehetőség nyílik az épület építészeti értékének megőrzésére.

V. Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek

A rendelet módosításával nem változnak a személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek.

Tiszaföldvár Város Polgármesterétől

Előterjesztés

Az egyes helyileg védett építményekről és természeti értékről szóló 43/2014.(XII.19.) önkormányzati rendeletének módosításáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete megalkotta az egyes helyileg védett építményekről és természeti értékről szóló 43/2014.(XII.19.) önkormányzati rendeletet (továbbiakban Rendelet).

A Rendelet alapján jelenleg helyi védelem alatt állnak az alábbi épületek:

- „Kossuth ház” (Kossuth L. út 101.)
- „szabadkéményes ház” (Kossuth L. út 2.)

Javaslom, hogy a Rendeletben meghatározott helyileg védett értékek köre egészüljön ki az alábbiak szerint:

- Polgármesteri Hivatal Kossuth térrel határos homlokzata (Bajcsy-Zs. út 2.)

A Polgármesteri Hivatal épülete Tiszaföldvár egyik legszebb külső homlokzattal rendelkező épülete, amelyet sikerült megőrizni eredeti állapotában az elmúlt száz év során. Az épületegyüttes földszintes épülete 1890-ben épült. Ez volt az egykori főszolgabírói hivatal, jelenleg a Műszaki és az Adó osztály működik itt. Az új községháza 1901-ben épült, a neoklasszicista-szecessziós stílusú épület avatására 1902. január 11-én került sor.

Az önkormányzat pályázatot kíván benyújtani az épület energetikai korszerűsítésére. A pályázati felhívás szerint kötelező az épület teljes külső szigetelését elvégezni, ez azonban az utcafronti homlokzat esetében azt jelentené, hogy megváltozna az épület építészeti jellege, eltűnnének az épület egyediségét adó homlokzati díszítő elemek. A pályázati felhívás szerint, amennyiben az épület műemléki vagy helyi védelem alatt áll, mentesül a védett épületrész a külső szigetelés alól. Az előterjesztés mellékletét képezi az építészettörténeti értékvizsgálat.

Kérem az előterjesztést, a rendelet-tervezetet megvitatni és elfogadni szíveskedjenek.

Előterjesztésem mellékletét képezi a rendelettervezet, az indokolások és az előzetes hatásvizsgálat.

Tiszaföldvár, 2016. július 18.

Hegedűs István s.k.

Építészettörténeti értékvizsgálat

Polgármesteri Hivatal Kossuth térrel határos homlokzata Tiszaföldvár, Bajcsy-Zsilinszky út 2. (hrs: 1)

1. Általános történeti értékek

- *Az épület/homlokzat kulturális, társadalmi-gazdasági és szellemi fejlődés kifejeződéseként való jelentősége*
- *Az épület földrajzi, táji és hatalmi fejlődés kifejeződéseként való jelentősége*

A Polgármesteri Hivatal épületegyüttese a 19. század végén és a 20. század legelején épült. 1884-ben a megyei közgyűlés javaslatára a Tiszai alsó járás székhelyének Tiszaföldvárt jelölték ki. Mivel Tiszaföldváron nem volt megfelelő épület járási székháznak és szolgabírói lakásnak, ezért a község rászánta magát, hogy saját költségén megépítteti. A szolgabírói hivatal és lakás terveinek elkészítésével Mátrai Lajos kunszentmártoni építész bízta meg. A földszintes, 3 helyiségből álló épület 1890-ben épült meg 3000 forintból, úgy hogy később az új községháza is hozzáépíthető legyen.

A főszolgabírói épület után időszerűvé vált egy új községháza építése is. A község vezetősége 1901 januárjában bízta meg Mátrai Lajost az új középület terveinek és a költségvetésének elkészítésével. Az építkezés lebonyolítására a község 32 ezer Korona kölcsönt vett fel. A kivitelezést májusban kezdték meg Koncz és Szabó hódmezővásárhelyi vállalkozók, mely az év októberében elkészült. Avatására 1902. január 11-én került sor ünnepélyes keretek között.

2. Együttesértékek (összefüggés) és települési szintű értékek

- *az épület/homlokzat nagyobb, kultúrtörténeti, városépítészeti, építészettörténeti szempontból országos értékű együttes részeként való jelentősége*

Tiszaföldvár történeti településmagja a mezővárosi fejlődés településszerkezet, beépítés és homlokzati építészeti megformálás szempontjából jelentős emléke, ezen belül az épület jelentős szerepet tölt be. Az ilyen típusú kisvárosias beépítésre számos példa található az országban, ezek fennmaradása, épsége azonban változó.

- *az épület/homlokzat jelentősége elhelyezkedés szempontjából, összefüggésben a település fejlődésével*

Az épülettömeg és a környező településszerkezet kis változások mellett őrzi a 19. század végi településszerkezetet, beépítettséget.

Az épület és környezete közvetlenül a településszerkezet egyik legjelentősebb történeti meghatározó eleme, a 18. század végétől a település központja, főtere volt.

- *az épület/homlokzat jelentősége a település képe szempontjából*

Az épület és a homlokzat a 19. század végi megépítése, kialakítása óta változatlan formában maradt fenn, a Kossuth tér nyugati oldalának zárt sorú beépítését alkotja, utcaképileg hangsúlyos.

3. Építészettörténeti értékek

- Az épület/homlokzat jelentősége az építészettörténet számára.

Az épület homlokzata jelen formájában megőrizte a 20. század elején kialakult állapotot, neoklasszicista-szecessziós stílusjegyeket. A 19-20. századfordulóra jellemző mezővárosi középületek egyik jelentős emléke.

- Az épület/homlokzat jelentősége a díszítés révén

A homlokzat díszítettsége települési szinten kiemelkedő, de akár regionális szinten is jelentős.

3. Építéstörténeti értékek

- Az épület/ homlokzat jelentősége az építéstechnika története számára

Az épület első emeleti földeme csapos gerendafödém, amelyet a magyar építészeti gyakorlat a 18-19. században használt, és ma már ritkán lehet fellelni eredeti formájában.

Az épületegyüttes kivitelezésének gyorsasága és precizitása mai szemmel nézve rendkívüli, hiszen teljesen kézi erővel építették meg a háromszintes (pince, földszint, emelet) épületet mintegy 6 hónap alatt.

4. Használati történeti értékek

- Jelentőség az épületen belüli terek egy adott funkcióhoz, használathoz illeszkedő elrendezése révén

- Jelentőség az épületben helyet kapott funkció, használat révén

Az épületegyüttes középületnek – járási székhelynek és községházának – épült a 19-20. századfordulón, és az építése óta megszakítás nélkül működik benne a helyi igazgatási feladatokat ellátó hivatal. Az épületek helyén már korábban is községháza áll, melynek építésére vonatkozóan nincs pontos dátum, feltehető, hogy a 18. század végétől itt volt a falu központja, ahol a korabeli középületek, községháza, templom, stb álltak.